

Belieforama

DE LA EXPERIENȚĂ
LA IMPLICARE ACTIVĂ
Pentru diversitate religioasă
și a credințelor în Europa

Document de informare
pentru politici publice
adresat instituțiilor europene
și societății civile

Rezumat

Lansat în cadrul seminarului de la
Parlamentul European, Bruxelles, Belgia
18 octombrie 2012

Raport produs în numele parteneriatului Belieforama
de către:

Paul Weller, MA, MPhil, PhD, DLitt

Profesor de relații inter-religioase, Universitatea din Derby, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
Centrul pentru Societate, Religie și Credințe
și asociat la Centrul pentru Creștinism și Cultură din Oxford,
Regent's Park College, Universitatea din Oxford
<http://www.derby.ac.uk/staff-search/professor-paul-weller>

Sariya Contractor, BSc, PGDip, PhD

Cercetător post-doctorat în Sociologia religiilor,
Centrul pentru Societate, Religie și Credințe,
Universitatea din Derby, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
<http://www.derby.ac.uk/staff-search/dr-sariya-contractor>

Centrul pentru Societate, Religie și Credințe

<http://www.derby.ac.uk/health/social-care/research-groups/society-religion-and-belief-research-group>

Rezumat

Din analiza datelor obținute de la Comunitatea de practică și cursurile de formare ale Belieforama (<http://www.belieforama.eu>), au fost identificate următoarele recomandări și reflecții pentru instituțiile europene, autoritățile naționale și societatea civilă:

Recomandări

1. Aderarea UE la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și consolidarea drepturilor omului în statele membre

Uniunea Europeană ar trebui să adere cât mai curând posibil la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și, împreună cu statele membre, să efectueze o analiză sistematică și critică a punerii în aplicare a măsurilor pentru drepturile omului în fiecare stat membru.

2. Implicare mai activă din partea UE și a statelor membre în combaterea discriminării la locul de muncă

Uniunea Europeană și statele membre ar trebui ca, în modul în care înțeleg și aplică măsurile de promovare a egalității, să ia în considerare caracteristicile personale ale angajaților, inclusiv cele referitoare la religie sau credințe și să nu se bazeze pe o abordare formală a egalității de șanse, care ignoră diferențele și specificitățile și încearcă să uniformizeze angajații.

3. Sprijin din partea UE și a statelor membre pentru inițiativele educaționale transformatoare

Uniunea Europeană și statele membre ar trebui să ofere stimulente pentru angajatori, autorități publice și instituții de învățământ pentru ca acestea să se implice în programe de formare în domeniul diversității religioase și de credințe, care să ducă la transformarea atitudinilor și comportamentelor, în scopul de a ajunge la o egalitate de șanse reală.

4. Analiză transversală a politicilor UE și ale statelor membre în materie de religie și credințe

Pentru o implementare adecvată la nivel național a Directivelor UE și nu numai, statele membre și Uniunea Europeană ar trebui să realizeze evaluări ale politicilor din perspectiva aspectelor legate de religie și credințe, pentru a asigura o abordare mai coerentă pe întreg teritoriul UE.

5. Implementarea consultărilor cu grupuri religioase și confesionale prevăzute în Tratatul de la Lisabona

Uniunea Europeană ar trebui să elaboreze un plan de acțiune concret pentru punerea în aplicare a dispozițiilor Tratatului de la Lisabona pentru un „dialog deschis, transparent și constant” cu comunitățile religioase și confesionale.

Reflecții

1. Folosirea unui „spectru” de înțelegere a tratamentului inechitabil în ceea ce privește religia sau credințele

Cât de util ar putea fi modelul unui „spectru” al tratamentului inechitabil pe motive de religie sau credințe (prejudecată, ură, dezavantaj, discriminare directă, discriminare indirectă, discriminare instituțională) pentru analiza dinamicii acestuia și pentru identificarea măsurilor care, în mod individual sau combinate, ar putea fi utilizate cel mai adecvat pentru combaterea tratamentului inechitabil de-a lungul diferitelor părți ale «spectrului»?

2. Asigurarea echilibrului între educație, lege și incluziune

Există echilibru și coerență la nivelul UE și al statelor membre între cadrele și cerințele legale și inițiativele de educație și formare care promovează emanciparea și integrarea minorităților religioase și culturale?

3. Asumarea unei responsabilități mai mari de către comunitățile religioase sau de credințe în ceea ce privește tratamentul inechitabil

În ce măsură își asumă comunitățile religioase sau de credințe responsabilitatea de a lua inițiativa și de a găsi mecanisme de abordare a modului în care propriile lor tradiții, învățăminte și/sau filosofii ar putea duce la un tratament inechitabil față de alte comunități religioase sau de credințe și/sau față de alții care își definesc identitatea, în principal sau parțial, în termeni de etnicitate, sex sau orientare sexuală?

4. Promovarea unei mai mari subtilități cu privire la formele individuale și sociale ale religiilor sau credințelor

Ce oportunități ar fi necesare pentru a permite grupurilor societății civile să colaboreze cu organismele publice pentru a ajuta autorii de politici publice să înțeleagă și să țină cont de complexitatea care poate caracteriza de cele mai multe ori modalitățile de identificare, comune și individuale, cu privire la religie și credințe?

5. Reflectarea asupra problemelor structurale ale relațiilor dintre religie/religii, stat și societate

În ce măsură pot grupurile societății civile (inclusiv grupurile religioase) să reflecteze și să contribuie la dezbaterile cu privire la relațiile structurale dintre religie/religii, stat și societate?

6. Crearea unui cadru pentru realitatea socială europeană dincolo de tensiunea secular-creștin

În loc de a defini peisajului cultural, religios și politic al Europei ca „tensiune secular-creștină bidimensională”, cât de util ar putea fi să ne gândim la realitatea socială europeană actuală ca la una „tridimensională”, cu contururi creștine și seculare, dar și (din ce în ce mai mult) plurale din punct de vedere religios – pentru ca Europa să fie deschisă la o participare mai incluzivă a tuturor?

Surse care stau la baza recomandărilor și reflecțiilor

Cursul, formatorii și participanții la cursurile Belieforama ca resursă pentru politici publice

Începând cu anul 2004, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și al unor Fundații, organizațiile partenere din întreaga Europă au dezvoltat procese și materiale de învățare care fac acum parte din comunitatea de practică Belieforama (<http://www.belieforama.eu>). Abordarea cursurilor, premiată și evaluată pe plan european, a fost aceea de a genera un tip de educație transformațională, pornind de la experiența privind diversitatea religioasă și de credințe, inclusiv intersecțiile religiilor sau convingerilor cu alte diversități precum cele ce țin de cultură, gen și orientare sexuală și care contribuie la formarea identităților individuale și sociale. Cursurile de formare includ module generice pe următoarele teme: Diversitate religioasă și anti-discriminare; precum și module specifice: Combaterea antisemitismului; Combaterea islamofobiei, Reconcilierea religiei, genului și orientării sexuale, precum și un modul de Facilitare și acțiune. Începând cu anul 2004, peste 2000 de oameni s-au implicat în cel puțin un aspect al formării Belieforama.

Belieforama: Generarea schimbării și politica de informare

Bazându-se pe o interacțiune între angajament, acțiune și reflecție, comunitatea de practică Belieforama aspiră să contribuie la schimbări de durată ale atitudinilor și comportamentelor și să stimuleze, prin cursurile sale, dezvoltarea de politici constructive. În etapa actuală a proiectului UE finanțat de Grundvig, scopul Belieforama a fost acela de a asigura un „feedback sistematic din partea participanților și a formatorilor“, pentru ca rolul principal educațional al Belieforama să reprezinte o „valoare adăugată“ pentru elaborarea politicilor publice. Prof. Paul Weller și dr. Sariya Contractor de la Universitatea din Derby (Marea Britanie), Centrul de studiere a societăților, religiilor și convingerilor, au avut rolul de a realiza o cercetare în care să adune date de la participanții și formatorii Belieforama și din alte surse relevante, pentru a identifica reflecții și recomandări pentru elaborarea politicilor europene.

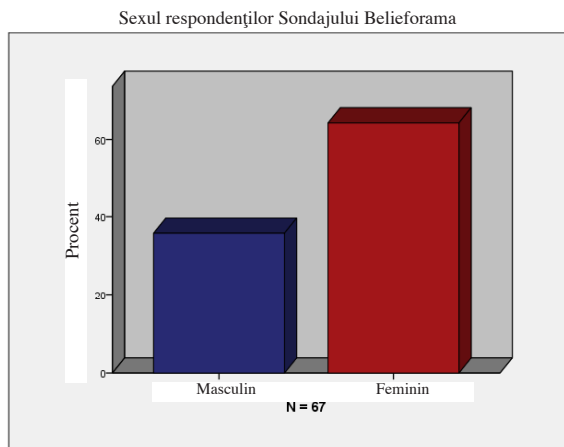
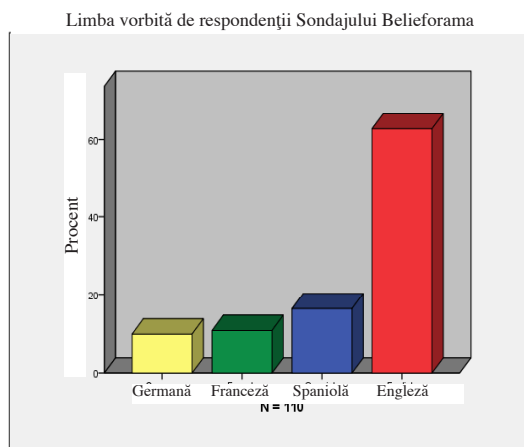
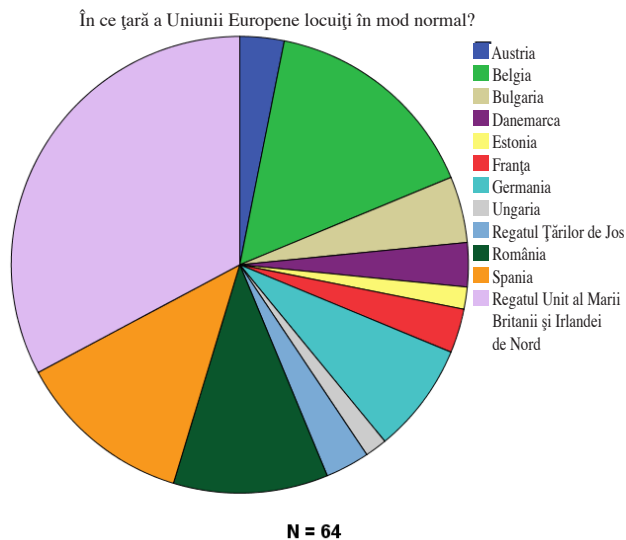
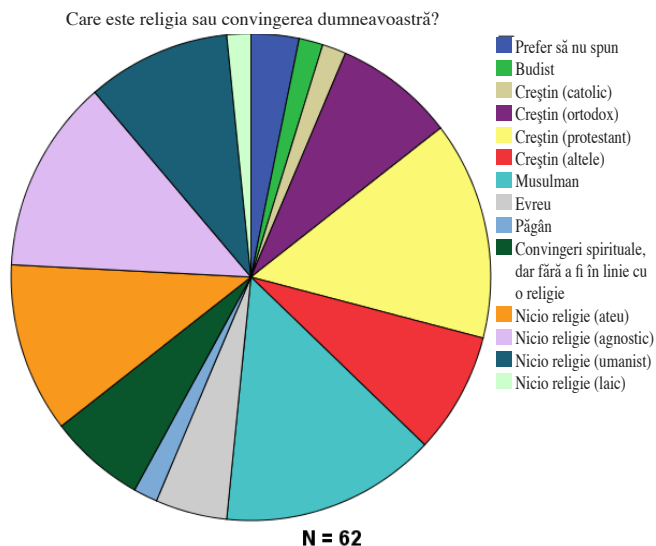
Contextul politicii pentru instituțiile europene și grupurile societății civile

Se afirmă adesea că UE nu are competențe în materie de religie sau credințe și că relațiile cu grupurile religioase sau de credințe sunt rezervate statelor membre. Mai ales după Tratatul de la Amsterdam (1999), proclamarea Cartei drepturilor fundamentale (2000), precum și după Tratatul de la Lisabona (2009), instituțiile europene s-au intersectat tot mai mult cu aspecte referitoare la religie sau credințe, mai ales în relație cu aspecte legate de cetățenie și drepturi fundamentale, nediscriminare, imigrație și integrare, incluziune socială, educație și cultură. Grupurile societății civile (inclusiv cele referitoare la religie sau credințe) desfășoară activități referitoare la religii sau convingerile, atingând aspecte importante ale identității individuale și sociale, ale vieții și organizării.

Teme cheie ale cercetării Belieforama

Cercetarea care a stat la baza acestui document de informare, oferă exemple ale tipului de date identificate în cercetarea europeană pe scară mai largă, cum ar fi rapoartele speciale Eurobarometru privind discriminarea în UE și Studiul Valorilor Europene. Aceasta subliniază, de asemenea, exemple de bune practici și identifică tipurile de abordări despre care participanții spun că au condus la o transformare pentru ei și pentru ceilalți în gestionarea conflictelor și în dezvoltarea unor abordări cu o mai mare incluziune în materie de religie sau credințe.

Sexul, limba, religia sau convingerile și țara în care locuiesc în mod normal respondenții la sondajul on-line, pentru respondenții care au ales să răspundă la aceste întrebări, sunt prezentate în graficele de mai jos. În plus, Tabelul prezintă motivele declarate de respondenți pentru participarea la cursurile Belieforama:

Principala motivație pentru participarea la curs	Prima opțiune Frecvență	Prima opțiune Procent	A doua opțiune Frecvență	A doua opțiune Procent	A treia opțiune Frecvență	A treia opțiune Procent
Interesul propriu	42	39,6	15	16,5	15	16,5
Angajamentul față de religia sau credința mea	9	8,5	22	24,2	22	24,2
Angajamentul față de educație	7	6,6	32	35,2	32	35,2
Angajamentul față de politică	2	1,9	5	5,5	5	5,5
Angajamentul profesional	45	42,5	11	12,1	11	12,1
Altele	1	,9	6	6,6	6	6,6
Total	106	100,0	91	100,00	91	100,00

BELIEFORAMA
<http://www.belieforama.eu>

Project coordinated by:

Project funded by:

This project (504667-LLP-1-2009-1-BE- GRUNDTVIG-GMP) has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.